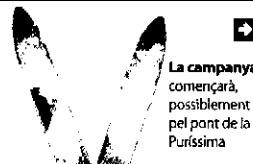

COMENÇA LA TEMPORADA D'ESQUÍ

Una setmana després del previst a Baqueira Beret per falta de neu, l'estació aranesa i les de la resta del Pirineu de Lleida preveuen entrenar pel pont de la Puríssima la temporada, marcada per la crisi econòmica i la del totxo, un sector tradicionalment lligat a l'obertura de les estacions. La patronal catalana aposta, en aquesta tessitura, per treure's la boina i obrir-se a la resta d'Europa per incrementar el volum de clients.

La campanya començarà, possiblement, pel pont de la Puríssima

L'estació de Boí Taüll fabrica neu artificial aquesta setmana, després de remetre la calor.

L'esquí s'obre a Europa

Després de la passada sequera i la crisi del totxo, el sector aposta per buscar clients a l'estranger per rellançar la demanda, ara estancada

H.C. | LLEIDA | Després de dos anys afectat per la sequera, el sector de la neu va viure la temporada passada sota l'eufòria de poder obrir durant 170 dies consecutius i la va tancar, avançada la primavera, després de vendre —malgrat la crisi econòmica— 1.331.700 forfets de dia i de facturar 121 milions d'euros. “La verdadera crisi és la falta de neu”, afirmen les estacions, però la veritat és que la xifra de l'any passat és similar a la de principis de la dècada, malgrat que des de llavors s'han estrenat tant noves pistes (per exemple, les de Baqueira al Pallars) com hotels prop dels dominis esquiables (aquest any hi ha 83 establiments més a tota la província).
A aquesta estabilització de la demanda s'uneix ara la crisi del sector immobiliari, associat tradicionalment a l'obertura de les estacions. Per exemple, és per aquesta recessió que el projecte de Vallflosca no troba una sortida, que el propietari de Boí Taüll està en concurs de credi-

tors i, potser, que l'ampliació de Baqueira al Pallars s'ha frenat. Hi ha negoci en l'esquí a banda del totxo? Segons el director de la patronal catalana Acem, Joaquim Alsina, “l'esquí és un negoci difícil. I la prova és que cinc estacions catalanes ja són públiques: Port-Ainé, Espòt Esquí, la Molina i Vall de Núria, a mans de la Generalitat després de l'infortuni de successives empreses, i Tavascan, que, com els dominis d'esquí alpí, està a les mans dels ajuntaments”. “Però n'hi ha cinc de privades i això és més del que passa a la resta de l'Estat”, recorda Alsina. A més de Baqueira Beret, Boí Taüll i Port del Comte (a Lleida), de Masella i Vallter 2000, només Valdesquí (Madrid) i les aragoneses Candanchú i Astún estan a mans d'empreses privades. La resta han estat impulsades des del sector públic o bé l'Administració ha adquirit els complexos; en el cas de Lleida, per saldar el deute dels que n'havien estat els propietaris. No obstant, empresaris i Generalitat coincideixen

LES DADES
<p>456 QUILÒMETRES ESQUIABLES</p> <p>■ Les 11 estacions lleidatanes sumen 456 quilòmetres de pistes. Aquest any, tot just s'han obert nous emplaçaments. Baqueira ha guanyat dos quilòmetres de domini esquiable.</p>
<p>1,33 MILIONS DE FORFETS DE DIA 2008-2009</p> <p>■ És la xifra de forfets de dia venuts l'any passat, amb una temporada rècord d'uns 170 dies d'esquí.</p>
<p>260 MILIONS D'Euros DE VOLUM DE NEGOCI</p> <p>■ L'esquí té un impacte en l'economia lleidatana que suposa el 30% del PIB turístic i un 13,5% del PIB global.</p>

que el model català de l'esquí no pot dependre del sector públic, com passa a Aragó o a Andorra. El secretari general de Planificació, Oriol Nel-lo, afirma que l'Administració ha de fer costat a les empreses de l'esquí “sense suplantar-les”. “Com a motor econòmic de les comarques de muntanya, es mereixen el suport públic.” En aquest sentit, aquesta setmana s'aprovaran ajudes per 2,2 milions d'euros a l'esquí alpí i de 700.000 més al nòrdic. “De tota manera, l'esquí és o pot ser negoci per si mateix”, manté Nel-lo. “En els últims anys, un desenvolupament immobiliari excessiu ha posat en dubte la mateixa base d'aquest negoci, que és l'oferta d'un entorn de qualitat”, afegeix. Per aquest motiu, el Govern confia que (tard o d'hora) les estacions que ara gestiona a través de Gran Pallars tornin a mans privades i que també la iniciativa privada tregui a la superfície el projecte del Pallars Jussà.
Aureli Bisbe, director general de Baqueira i president d'Atu-

dem, la patronal de l'esquí a Espanya, opina que les estacions són “empreses de remuntadors i el negoci és el que és”, ja que considera que la imatge del projecte d'esquí lligat a la promoció immobiliària “no és real”. “Com a empresa privada, busquem la rendibilitat”, assenyala. Per això, la gestió de Baqueira se situa més pròxima al model americà de la neu que a l'europeu.
Però vista l'evolució de la majoria de les estacions, per Joaquim Alsina el futur de l'esquí passa per aconseguir més cota de competitivitat. “L'assignatura pendent és treure's la boina i buscar clients fora.” “L'esquí a Espanya és més amable que a la resta d'Europa per la climatologia, de manera que Lleida juga amb avantatge.” “Només hi ha un problema clar: les comunicacions.”
Per tot plegat, les estacions aplaudeixen l'obertura de l'aeroport d'Alguaire (que no utilitzaran fins al 2010), tot i que reclamen una millora de les carreteres.

COMENÇA LA TEMPORADA D'ESQUÍ

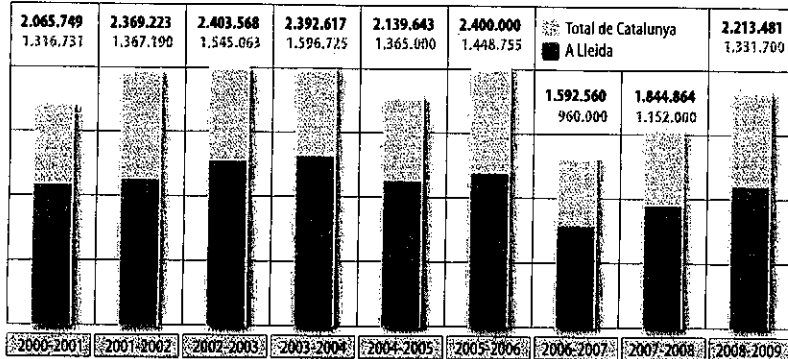
>> "La verdadera crisi és la falta de neu"

El sector tem més les conseqüències negatives de l'escassetat de neu a les estacions que els efectes de la crisi en la venda de forfets, si bé les xifres de vendes de la temporada passada (amb abundància de neu) van ser similars a les de principis de la dècada, malgrat haver-hi més pistes.

Cinc estacions de Catalunya són públiques

Cinc estacions d'esquí són de titularitat pública després de problemes econòmics dels seus antics propietaris. Es tracta de Port-Ainè, Espot Esquí (totes dos a Lleida), La Molina i Vall de Núria, a mans de la Generalitat; així com Tavascan, de titularitat municipal.

Evolució de la venda de forfets en un dia ■ Les estacions de Lleida reben cada any el 60% dels esquiadors a Catalunya. L'evolució de la venda de forfets està molt condicionada a la neu, de manera que en la temporada 2006-2007 es va acusar de forma molt accentuada la sequera. La xifra actual és similar a la de fa nou anys i sembla que s'ha estabilitzat després de diversos pics i valls.

ALTRES FÓRMULES

Aragó, un model rebutjat a Catalunya

Estacions i Generalitat aposten per la iniciativa privada al capdavant del sector de l'esquí

[LLEIDA] Tant les estacions catalanes com la Generalitat defensen un model de l'esquí basat en la iniciativa privada, davant d'altres fórmules com la d'Aragó, on cinc de les set estacions estan participades al 50% pel Govern autonòmic i Ibercaja, o l'andorrana, on el Govern del Principat inverteix amb fortes partides en aquest sector. L'aposta per l'esquí a mans d'empreses sanejades es basa, en bona part, en el convenciment sobre el potencial de les muntanyes de Lleida per liderar el sector.

Però també és cert que fa uns anys es parlava poc de la possible competència aragonesa en matèria de neu i l'any passat, Formigal va superar per primera vegada Baqueira en nombre de forfets. El grup Aramon ha invertit aquesta temporada 20 milions d'euros a les pistes, més o menys la xifra que s'han gastat les estacions catalanes (cinc de privades i cinc de públiques) malgrat la crisi, encara que a Lleida la inversió ha baixat de 18 a 9 milions. El director general de Planificació de la Generalitat, Oriol Nel·lo, assenyala: "Malgrat tot, no sé si trobaríem un altre sector econòmic amb aquesta implicació directa de la Generalitat, que aquest any ha aportat 3 milions en ajudes a les estacions." A més, és propietària, per ara, "del 40% dels complexos a Catalunya", després que dos de les sis estacions d'alpi de Lleida no poguessin saldar els seus deutes amb l'Institut Català de Finances. I la crisi de

L'estació de Cerler, amb un projecte d'ampliació en direcció a Bof.

Nozar ha portat Bof Taüll a recórrer a l'aval de l'ICF per demanar un crèdit i assumir inversions.

Les estacions admeten el temor a la competència veïna. El director de Baqueira, Aureli Bisbe, explica que el que preocupa és que "dominis que viuen de la mateixa clientela" desenvolupin

inversions difícils d'assumir per particular. En un moment, a més, que Cerler preveu ampliar cap a la Ribagorça i atansar-se a Lleida. Segons el director de l'Acem, Joaquim Alsina, "no es pot entrar en la guerra d'Aramon, que ha invertit en quatre anys més que Baqueira en tota la seua història".

Baqueira Beret

Líder en el negoci blanc i exemple d'estabilitat

Baqueira és la primera empresa d'Aran en nombre d'empleats (uns 650 en temporada) i la segona en facturació (dades del 2007). El primer remuntador de l'estació es va estrenar el 1964 i gairebé des dels orígens la companyia d'assegurances Catalana Occidente n'ha controlat el capital. Aquesta estabilitat gairebé no va variar quan al maig Catalana Occidente va transmetre el 38% del capital de Baqueira Beret a Jesús Serra, fins llavors màxim responsable del complex. L'estació es va ampliar al Pallars entre el 2003 i el 2004 i una major expansió no figura entre els plans de Baqueira a curt termini.

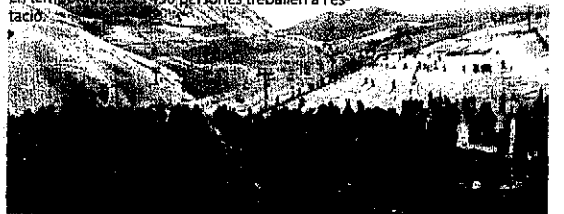

PREU FORFET	44 €
KM ESQUIABLES	110
REMUNTADORS	32
CANONS DE NEU	546/36 km.

Boí-Taüll

El complex continua endavant aliè a la sort de Nozar

Boí Taüll s'ha afanyat a separar el negoci del complex de la sort del seu principal propietari, Nozar, sotmès des del setembre a concurs de creditors. De fet, ha aconseguit un préstec de tres entitats bancàries per valor de 2,25 milions d'euros amb l'aval del 50% de la Generalitat (ICF). L'operació es va tancar per afrontar les despeses corrents de l'estació, que ja compta amb un 15% més de reserves per a les festes de Nadal que l'any passat (a la inversa del que passa amb el pont de la Constitució). En temporada baixa, 450 persones treballen a l'estació.

PREU FORFET	35 €
KM ESQUIABLES	45,3
REMUNTADORS	15
CANONS DE NEU	205/20,2 km.

Gran Pallars

Les tres estacions del Sobirà, en mans públiques

Les estacions del Sobirà han mostrat l'evolució més inestable del sector a Lleida. Al marge de l'estació de Llessui (Sort), tancada a finals dels 80, Espot Esquí i Port-Ainè han quedat a mans de l'Administració pública catalana pel deute acumulat pels seus anteriors propietaris (Espot Esquí Parc i Pallars Industrial) amb l'ICF. Des de llavors, la societat Gran Pallars ha gestionat els dos complexos, amb forfet conjunt amb Tavascan, mentre se sanejen els negocis per privatitzar-los de nou a mitjà termini.

PREU FORFET	35/22 €
KM ESQUIABLES	61
REMUNTADORS	18
CANONS DE NEU	230/22,6 km.

COMENÇA LA TEMPORADA D'ESQUÍ

Desenvolupament urbanístic "excessiu"

El Govern considera que un desenvolupament urbà "excessiu" ha posat en dubte una de les bases del negoci: l'oferta d'un entorn de qualitat, segons el secretari general de Planificació, Oriol Nel·lo. La patronal, per la seua part, creu que la imatge de l'esquí lligada al negoci immobiliari "no és real".

Buscar nous clients en mercats exteriors

La patronal del sector considera que les estacions han de buscar nous clients en mercats exteriors, encara que assenyalen les deficiències de les comunicacions com un dels principals problemes. L'any que ve està previst que l'aeroport de Lleida aculli vols xàrter d'esquiadors.

Els responsables de les estacions en la presentació de la temporada amb el president de la Diputació, Jaume Gilibert, el diputat Josep Cosconera i el director de Turisme, Àngel Vidal.

El fred permet usar de nou els canons

Després d'un mes d'altres temperatures, que han evaporat la neu, les empreses n'inicien la producció artificial i més de 1.500 treballadors de temporada esperen la borrasca

LLEIDA | Després de diverses setmanes d'altres temperatures, que han desfet la capa de neu que es va formar entre finals d'octubre i principis de novembre, la calor ha començat a remetre aquesta setmana i ha permès que, des de dijous, les estacions comencin a produir neu artificial, per a la qual cosa necessiten que els termòmetres estiguin a zero graus o menys. Els complexos estan a

l'espera d'una borrasca, anunciada per avui, quan falten cinc dies per estrenar la temporada, com a mínim, amb una part de les pistes obertes. Irremediablement, aquesta campanya serà més curta que l'anterior, quan l'acumulació de neu primerenca va permetre a diverses estacions obrir al novembre. Dimarts passat, durant la presentació de la temporada d'esquí, els empresaris ja van descartar

aquesta possibilitat i ara l'objectiu és que el cycle no duri menys de 150 dies. A més, els complexos han adaptat l'oferta a la crisi i, o bé han congelat el preu del forfait, o bé han aplicat ofertes que redueixen costos fins a un 15% en determinats períodes de la temporada. No només les empreses anhelan obrir les pistes, també ho esperen els centenars de treballadors que depenen del sector.

Segons els responsables de cada estació, Baqueira Beret té prop de 650 treballadors de temporada; a Boí Taüll hi treballen 450 persones, no totes directament vinculades a l'empresa; Port-Ainé i Espot Esquí tenen durant la campanya 286 empleats, i Tavascan, 25. Els de Port del Comte es xifren en 120 (entre treballadors i professors d'esquí) i les estacions de nòrdic sumen de 100 a 180 em-

pleats. A tots aquests llocs de treball cal afegir-hi les ocupacions indirectes, sobretot en hostaleria, que també es compten per milers i que són especialment interessants en un cycle econòmic com l'actual. Malgrat tot, el sector recorda cada any que la verdadera crisi és, en aquest cas, la falta de neu. D'això depèn un volum de negoci que ronda els 240 milions.

Port del Comte

La neu artificial ja cobreix la meitat del domini esquiable

Port del Comte va ser adquirida l'any 2000 per dos empresaris de la Seu d'Urgell i Solsona vinculats al negoci immobiliari i de la construcció, després d'un temps de crisi per deutes amb l'Institut Català de Finances. Des de llavors, la propietària, la societat Guimaru, ha relançat el complex, sobretot intentant garantir l'estabilitat de la neu a través de la producció artificial. Després de Baqueira Beret, és la segona estació de Lleida amb més canons de neu instal·lats, que cobreixen la meitat del domini.

PORT DEL COMTE	
PREU FORFET	32 €
KM ESQUIABLES	40,70
REMUNTADORS	15
CANONS DE NEU	245/20 km

ESQUÍ NÒRDIC

Empreses per a l'arrelament de la població al territori

Bosc Virós obrirà dimarts que ve tant si hi ha neu com si no amb l'objectiu de donar entrada als visitants a un paratge que convida a l'excursionisme i a les activitats vinculades a la natura. Més enllà de la pràctica de l'esquí nòrdic, les estacions que l'acullen al Pirineu lleidatà (Aransa, Bosc Virós, Lles, Sant Joan de l'Erm i Tavascan) es presenten com una empresa municipal destinada a assentar les poblacions de muntanya. Des de fa sis anys, les estacions d'esquí nòrdic catalanes ofereixen un forfait conjunt per 9,5 euros al dia per a adults. Des de fa menys, reben el suport de la Generalitat amb inversions en infraestructures (uns 700.000 euros cada temporada).

PREU FORFET	9,50 €
KM ESQUIABLES	199